

" Waterkwaliteit en visbestand in het Breeven in Bornem anno 2024 "

1. Inleiding

Het Breeven ligt in de gemeente Bornem en is een gemeentelijk hengelwater. Het water heeft een oppervlakte van 6,5 hectare met een maximale diepte van 6 meter. Het water is redelijk helder. In de oever staat riet, de drijvende waterplanten bestaan uit waterlelie.

2. Waterkwaliteit

a) Huidige toestand

De evolutie van de waterkwaliteit evenals de doelstellingen per waterlichaam kan handig opgevolgd worden via de waterdashboards die online staan: *Dashboard oppervlaktewaterlichamen*.

b) Toekomstperspectieven

De verschillende geplande acties zijn terug te vinden in het stroomgebiedbeheerplan 2022-2027. Dit is eveneens online raadpleegbaar:

<https://www.integraalwaterbeleid.be/nl/stroomgebiedbeheerplannen/stroomgebiedbeheerplannen-2022-2027>.

De rapportage over deze acties is terug te vinden in het wateruitvoeringsprogramma:

<https://www.integraalwaterbeleid.be/nl/stroomgebiedbeheerplannen/wateruitvoeringsprogramma>.

3. Afvissingen

Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) heeft VisAdvies BV en Visserij Service Nederland opdracht verleend om onderzoek uit te voeren in de provincie Antwerpen naar het visbestand in het Breeven in Bornem.

Ecologische gilden:

Naast de vissoortsamenstelling, zijn de aangetroffen vissoorten op haar beurt weer ingedeeld in ecologische groepen (gilden). De ecologische groepen zijn samengesteld op basis van verschillende geografische zones in de rivier (Noble & Cowx, 2002).

Eurytope soorten (Eury)

Deze vissoorten komen voor over een breed traject van milieugradiënten. Alle stadia van deze vissoorten komen zowel in stilstaand als stromend water voor en kunnen in vrijwel elk type zoetwater overleven. Tot deze groep behoren de meest voorkomende soorten.

Limnofiele soorten (Li)

Deze vissoorten zijn in alle levensstadia gebonden aan stilstaand water met een rijke begroeiing. Deze soorten zijn voornamelijk de begeleidende soorten van de brasemzone. Snoek is daar een uitzondering op en komt ook voor in klein stromend water met waterplanten of andere schuilgelegenheden.

Rheofiele vissoorten (Rh)

Deze vissoorten zijn in alle of sommige levensstadia gebonden aan stromend water. Het water moet in verbinding staan met een beek, de rivier of de zee. Deze vissoorten zoeken in de paaitijd stromend water op, maar verblijven als volwassen vis veelal in stilstaand water.

a) Vissoortensamenstelling

De bemonsteringen in Breeven zijn uitgevoerd op 19 oktober 2023.

Er zijn 6 vissoorten gevangen gedurende het onderzoek (Tabel 3.9).

Baars, snoek en aal/paling zijn de waargenomen eurytope vissoorten. Rietvoorn, voorn en zeelt, zijn de waargenomen limnofiele vissoorten. Er is tevens één exoot waargenomen; een zonnebaars.

Van de bovengenoemde vissoorten is een bestandschatting weergegeven met betrekking tot de visbiomassa (kg/ha) en in aantal/ha. De visbiomassa wordt geschat op 56,1 kg/ha en de visdichtheid op 924 vissen/ha.

De visstand bestaat op basis van gewicht voor 76% uit eurytope vissoorten en voor 14% uit limnofiele vissoorten. Ongeveer 10% bestaat uit exoot.

Op basis van gewicht wordt het visbestand gedomineerd door paling (39%), snoek (27%) en zeelt (11%). Qua aantallen wordt het visbestand gedomineerd door baars (40%), zonnebaars (29%) en rietvoorn (17%).

b) Eerdere visstandonderzoeken

In 2016 is eerder onderzoek uitgevoerd op Breeven.

Hier zijn in vergelijking met het onderzoek in 2023 meer vissoorten waargenomen (Tabel 3.10).

Ook is de geschatte biomassa in grote getallen gedaald. Dit komt voornamelijk door het ontbreken van brasem en karper bij de bemonstering van 2023. Deze twee vissoorten bedekte in 2016 162 kg/ha. Dit ontbreekt in 2023, wat het verschil in biomassa kan verklaren. Daarnaast ontbraken bij de bemonstering in 2023 ook de blankvoorns.

VERBEIREN Marc

Wolvertem, februari 2025

{ BRON : schriftelijke parlementaire vraag gesteld door Vlaams volksvertegenwoordiger Eva DE BLEEKER in het Vlaams Parlement ; zie :

vraag gesteld aan de minister van Omgeving (Milieu) Jo BROUNS :
“ *Bulletin van Vragen en Antwoorden* “ , Vlaams Parlement , zitting 2024-2025 , vraag nr. 262 van 15 januari 2025 } .

TABEL 3.9

tabel 3.9 Bestandschatting van Breeven per lengteklasse in kg/ha (boven) en aantal/ha (onder).

kg/ha								
Gilde	Soort	0+	>0+-15	16-25	26-40	>=41	Totaal	%
Eurytoop	Baars	0,1	4,3	0,2		1	5,5	10%
	Aal/Paling				1,1	20,6	21,7	39%
Limnofiel	Rietvoorn/Ruisvoorn	0,2	1,2	0,4			1,8	3%
	Zeelt	<0,1	0,1	0,9	2,4	3	6,4	11%
Exoot	Zonnebaars	<0,1	4,3	1,2			5,6	10%
Gilde	Naam	0 - 15	16 - 35	36 - 44	45 - 54	>=55	Totaal	Perc.
	Snoek		8	0,3		6,8	15,1	27%
	Totaal						56,1	100%
aantal/ha								
Gilde	Soort	0+	>0+-15	16-25	26-40	>=41	Totaal	%
Eurytoop	Baars	21	345	1		1	368	40%
	Aal/Paling				15	37	52	6%
Limnofiel	Rietvoorn/Ruisvoorn	89	65	7			160	17%
	Zeelt	4	4	4	7	1	20	2%
Exoot	Zonnebaars	59	196	11			267	29%
Gilde	Naam	0 - 15	16 - 35	36 - 44	45 - 54	>=55	Totaal	Perc.
Eurytoop	Snoek		54	1		2	57	6%
	Totaal						924	100%

TABEL 3.10

tabel 3.10 Vergelijking van de bestandschatting tussen 2016 en 2023.

		2016	2023	2016	2023
Gilde	Naam	Biomassa (kg/ha)		%	
Eurytoop	Baars	4	5,5	2%	10%
	Brasem	143		58%	0%
	Blankvoorn	15		6%	0%
	Hybride	<1		0%	0%
	Karper	19		8%	0%
	Paling	27	21,7	11%	39%
	Snoek	34	15,1	14%	27%
Limnofiel	Rietvoorn		1,8	0%	3%
	Zeelt	3	6,4	1%	11%
Exoot	Zonnebaars	<1	5,6	0%	10%
	Totaal	246	56,1	100%	100%
	Aantal soorten (excl. Hybride)	8	6		